

Halk Bilimi dalında çalışanlara ödül verildi...

Halk Sanatları Derneği (HAS-DER) Folklorümüze çağdaş düşünceyle sarılmış, konuyu yıllardan beridir bilimsel bir yolda yürüten bir dernek. Gerek yurt içi, gerekse yurt dışında yaptığı çalışmalarla büyük bir saygınlık kazanmış; çalışmalarını, Halkbilimi Dergisi ve Halk Bilimi Sempozyumları ile de kamuoyunun gündemine getirmeyi sürdürmüştür. Geçtiğimiz hafta XII.'si yapılan bu sempozyumların konu ve konukları yine ilginçti ve titiz bir çalışmanın ürünlerini sergiliyorlardı.

HİZMET ÖDÜLÜ

HAS-DER'in gelenekleşmiş bir başka etkinliği de, Halkbilim dalında çalışma-arastırma yapanlara verdikleri Halkbilim Hizmet Ödülü'dür. Bu yıl bu ödülü alanlar ise şunlar: Hand Fedai, Haşmet Gurkan, Mehmet Ertuğ, Mustafa Gökçeoğlu, Tuncer Bağışkan.

Ve gelelim sunulan tebliğlere:

BEKİR AZGIN: "FOLKLOR VE POLİTİKA..."

İlk tebliği sunan Bekir Azgin'in konusu, "Folklor ve Politika" idi. Konusunu kendi toplumumuza indirgeyerek işleyen Azgin'in bu konuda-özetle-altını çizdikleri: "Rumlar ve Türkler arasında Kıbrıslık bilincini oluşturan folklorik etkidir. Osmanlı döneminde dinsel ve etnik farklılık ciddi bir

farklılık yaratmıyordu. İngiliz devrinde de bu böyle sürdü.

Ne ki 19. yüzyılda Rumların, Helenik ve ENOSIS politikaları suyu bulandırdı. Halk kitlelerini pek etkilemeyen bu durum daha sonar EOKA devreye girince Türkler'de de TAKSIM şeklinde gelişti. Ama, halk kitlelerinin derdi ENOSİS değil, ekme kavgası'ydı ve 1950'li yıllara kadar iki halkta iç-içelik sürdü. Esas ayrılık 1960 Anayasası'ndan sonra başladı; çünkü EOKA artık can almaya başlamıştı. Rumlar'ın "Saf Elen, Saf Yunan" düşüncesi ve uygulaması, "kültürümüzden utanç verici Türk pasını silip atmalıyız" gibi düşünceleri arayı daha da açmıştır. Oysa, iki toplumun da birbirine verip ve aldığı çok şey vardır.

Türkler, bu konuya hep Müslüman olarak girmişler, Meclis-i Milli - Ahaliyi İslamiye, 1924'te Kıbrıs Türk Cemaat-i İslamiye'ye örgütleri bunun örneğidir. Ama daha sonra Türkiye'den ve Avrupa'dan esen rüzgarlara göre İslamlik bir kenara atılarak Türk sözcüğünü eklemişlerdir. Kıbrıs Türk Milliyetçiliği Elen Milliyetçiliğine bir tepki olarak gelişmiştir.

İki halkın dili de birbirini etkilemiştir. Türkleri ilgilendiren en az 50

destan vardır Rumca'da. Türklerden de Rumca destan yazan en az iki Türk biliniyor. (Mustafa Ramadan ve Mehmedo.) Rumlar, bütün Kıbrıs folklorüne sahip çıkarken (Sultan Aziz'in bestelediği Aziziye'yi bile Rumlar orijinaline uygun olarak çalarken Türkler farklı çalıyor) Türkler bundan uzak durmuş, 1950'lerde, Türkiye'den gelen Mümtaz Conker'den Anadolu danslarını öğrenerek yerel halk danslarını da bir kenara bırakmışlardır."

TUNCER BAĞIŞKAN: KIBRIS ARKEOLOJİSİ VE HALK BİLİMİNDE DELİKLİ TAŞLAR..."

Tuncer Bağışkan'ın bildirdiği Delikli Taşlar üzerineydi. Boyları 3 m'yi bulan ve ortasında dik-dörtgen bir delik bulunan bu taşlar konusunda çeşitli yorumlar olduğunu söyleyen Bağışkan, bu yorumları şöyle sıralamıştır: "Bazılarına göre bunlar değirmen taşlarıdır. Bazılarına göre, altlarında yatan bir azizenin yerini belirlemekte. Bereket sembolü de sayılan bu taşların ortasındaki delikten, kısır kadınlar, hastalar, çocuklar geçirilerek şifa aranıyordu. Bu taşlarla ilgili başka bir gelenek ise yortularda erkekler orta yerdeki delikten geçer, karısı ken-

29. Aralık 1994

1-
H A S - D E R , X I I . H A L K
B İ L İ M İ S E M P O Z Y U M U